

Aan: Gemeente Haarlem, t.a.v. wethouder Jur Botter

Cc: Commissie Ontwikkeling; Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit Gemeente Haarlem

Van: Wijkraad Rozenprieel, Tybautstraat 1, 2012 XJ Haarlem

Betreft: urgent verzoek om toetsing geplande werkzaamheden aan Hannie Schaftschoolgebouw e.o.

Haarlem, 29 juni 2018,

Geachte heer Botter,

Wij richten ons met enige alarmering tot u met onze zorgen over aanstaande werkzaamheden aan het schoolgebouw van de Hannie Schaftschool (Linschotenstraat 57A), die Stichting Spaarnesant voornemens is uit te voeren. Het gaat om groot onderhoud extern en intern – zo groot dat het de facto om een renovatie gaat – dat vanaf de komende zomerschoolvakantie gepland staat, zo hebben wij recentelijk vernomen. Het gebouw heeft in het nieuw (sinds vorig jaar vigerende) bestemmingsplan een Orde-2 status (SBA02). Maar toezicht op de uitvoering van de werkzaamheden op basis van een integraal plan van aanpak dat is gebaseerd op kennis van renovatiearchitectuur ontbreekt geheel. Wij vrezen voor aantasting van het karakter van het mooie historische schoolgebouw en plein, en menen dat uw interventie dringend gewenst is.

Wij verzoeken u om gemeentelijk Bouw & Woningtoezicht en de gemeentelijke adviseurs Erfgoed opdracht te geven zich onmiddellijk te informeren over de plannen van Spaarnesant met het Hannie Schaftschoolgebouw, en te toetsen of deze wel verenigbaar zijn met de bijzondere monumentale status die het schoolgebouw heeft, en algemene eisen van welstand die hiervoor zouden moeten gelden. Vanwege de grote spoed sturen wij een afschrift van dit schrijven aan de ARK, ten einde ook de adviescommissie te attenderen op de aanstaande werkzaamheden en hun mogelijke negatieve gevolgen voor het nog gave schoolgebouw.

Het schoolgebouw is eigendom van de gemeente Haarlem, en u besloot onlangs nog om 400 duizend euro aan de renovatie bij te dragen, begrepen wij – waarvoor onze hartelijke dank. De nieuwe

aanbouwen waarmee het schoolgebouw vorige zomer is uitgebreid (zie hieronder) zijn onder architectuur uitgevoerd. Evenwel is er nu geen (restauratie)architect betrokken bij het veelomvattende aanstaande project, terwijl dat volgens onze adviseurs essentieel is voor een groot onderhoud/renovatie project op deze schaal.

De renovatiewerkzaamheden dreigen te ontsnappen aan integrale toetsing door gemeente en de ARK, doordat Spaarnesant meent te kunnen volstaan met uitsluitend een vergunning voor het plaatsen van twee deuren in de gevelopeningen van wat nu bestaande ramen zijn. Alleen hiervoor heeft Spaarnesant een vergunning aangevraagd (2018-03645, 29 mei 2018 de bezwaarstermijn hiervan loopt nog). De werkzaamheden waarover wij begin deze week zijn geïnformeerd betreffen echter ook andere karakter- en gezichtsbepalende aspecten van het gebouw.

Onder andere worden karakteristieke raampartijen en een aantal verrotte kozijnen vervangen, is het plaatsen voorzien van een zonneweringssysteem aan de buitenzijde van de gevel (afwijkend wit, gemonteerd óp het metselwerk, in plaats van bijvoorbeeld geïntegreerd in de kozijnen en/of op kleur gebracht), wordt origineel metsel- en voegwerk aan geheeld en hersteld, en worden er boeidelen gerepareerd en/of deels vervangen, zonder deugdelijke aansluiting op eerder al het opgehoogde isolatiedak met een originele zinken kraallijst (meer hierover hieronder).

De detaillering in de uitvoering van deze en mogelijke andere werkzaamheden is niet publiek gemaakt, en wat wij ervan vluchtig langs hebben zien komen baart ons dus grote zorgen. Het lijkt erop dat er niet eens detailtekeningen bestaan. Er lijkt gekozen voor goedkope oplossingen, die het karakter van het schoolgebouw ernstig zullen aantasten. Wij menen dat deze werkzaamheden ook tenminste deels vergunningplichtig zijn, of anders toch tenminste aan bijzondere eisen van welstand dienen te voldoen.

Zoals u weet is de wijkraad Rozenprieel nauw betrokken met het welvaren van de Hannie Schaftschool. Wij pleitten in het verleden, toen sluiting van de school dreigde, voor behoud van de basisschool voor onze wijk. En later, toen sloop dreigde van het schoolgebouw, voor behoud van het karaktervolle gebouw. Een nieuwe directie heeft de school ruim vijf jaar geleden pedagogisch tot een groot succes gemaakt. Het nieuwe bestemmingsplan van afgelopen jaar beschermt het gebouw en de omgeving ervan inmiddels met een Orde-2 status. De gemeenteraad was unaniem van mening dat het Hannie Schaftschoolgebouw bescherming verdient. Het is nu zaak dat naar deze brede architectuurhistorische waardering wordt gehandeld in alle verdere werkzaamheden aan en om het schoolgebouw.

Mogelijk is een deel van de werkzaamheden die Spaarnesant in het komende half jaar van plan is strikt genomen niet vergunningplichtig, maar het zou eeuwig zonde zijn als we het er allemaal over eens zijn dat het gebouw bijzonder is, een Orde-2 status verdiende, die kreeg, maar dat er vervolgens geen toezicht is op diegenen die het in beheer hebben en ingrijpende veranderingen aan het gebouw willen

plegen naar eigen inzicht – naar het zich laat aanzien meer geïnspireerd door het drukken van de kosten dan bescherming van de kwaliteit.

Als gezegd is afgelopen zomer het schoolgebouw aan de Koningstein-zijde onder architectuur uitgebreid met twee aanbouwen – op zichzelf een goede toevoeging, een stap die juist het gebouw in haar oorspronkelijke glorie terug kan brengen. De vergunning daarvoor werd evenwel nog net onder het oude bestemmingsplan verleend, waarin het gebouw geen monumentale status genoot – dit was opzet van Spaarnesant indertijd: wij hadden om behandeling onder het nieuwe bestemmingsplan gevraagd, een kwestie van enkele dagen.

Toch heeft de ARK toen in de toetsing van de plannen wel gewezen op het belang van een hoogwaardige afwerking, passend bij het karakteristieke gebouw. De suggestie van de ARK om een koperen bekleding te gebruiken is toen in de uitvoering opgenomen. Zonder die interventie door de ARK was dit zeker niet gebeurd: de heer Aalberts, die binnen Spaarnesant belast is met de zorg voor het schoolgebouw was ontstemd over de extra kosten. Ook in de recente vergunningsaanvraag voor de twee deuren heeft de ARK geadviseerd de karakteristieke raamverdelingen terug te brengen. U ziet: het is essentieel dat de ARK een bredere zeggenschap krijgt over de verdere werkzaamheden aan het pand, die ingrijpend zijn. Wij verzoeken u de ARK hiervoor ruimte te geven, evenals uw eigen experts.

Wat er bijvoorbeeld fout kan gaan indien er zonder integraal plan en deskundigheid wordt gewerkt, laat zich zien aan de dakrand van het gebouw. Twee zomers geleden heeft Spaarnesant, wederom zonder daarvoor een vergunningsaanvraag te doen of deskundig advies in te winnen, vooruitgeschoven werkzaamheden uitgevoerd aan het dak – in essentie om een deadline te halen die gold voor subsidie op het plaatsen van zonnepanelen. Op het bestaande houten dak is een isolatielaag aangebracht, die de dakrand fors heeft verhoogd, met zo'n 15 cm. Over de (deels rotte en althans volledig afgebladderde) bestaande boeidelen is toen een grove zinken bak geplaatst. Deze situatie zou een tijdelijke oplossing zijn, maar is nog steeds: het is geen gezicht.

De afwerking van dakrand en boeidelen naar het oorspronkelijke karakter en detaillering (kraallijst en ojief) werd toegezegd door Spaarnesant, bij monde van de heer Aalberts, aan onze wijkraad en commissieleden in vergadering bijeen. Daarvoor zou plaatsing van steigers rondom noodzakelijk zijn, en die was pas later (nu dus deze zomer) voorzien. Deze toezegging is genotuleerd. Tot onze verbazing zijn deze werkzaamheden echter niet in de met ons gedeelde plannen voor het groot onderhoud/renovatie opgenomen. Recente navraag bij de heer Aalberts leerde ons, tot onze ontsteltenis, dat Spaarnesant niet voornemens is deze toezegging gestand te doen. Dit is voor ons onacceptabel en tekenend voor de benadering die Spaarnesant met de heer Aalberts kiest in de zorg voor ons prachtige schoolgebouw.

Bij onze oudercommissie zijn er voorts zorgen over de voorziene binnenklimatsbehandeling. Zo is daarin geen geïntegreerde aanvoer voorzien van frisse lucht, terwijl er wel permanent veel lucht wordt afgezogen uit het gebouw. Op de vraag hoe de balans hierin dan dient te worden bereikt, antwoordde de heer Aalberts dat dan de bovenramen maar open moeten. Wederom een sterk staaltje ondeskundige aanpak. Want welke zin heeft het plaatsen van dubbel glas, als de ramen niet dicht kunnen vanwege de luchtkwaliteit? Dit is geen duurzame oplossing.

Dan zijn wij vooralsnog geheel in het ongewisse gelaten over verdere werkzaamheden aan het schoolplein, de tuinen, en de historische muur rondom. De wijkraad en het GGRG hebben enkele jaren geleden bijgedragen aan het vergroenen van de omgeving van de school, en we zouden graag veel meer beplanting zien op het schoolplein. Het groen dat het GGRG plantte in de tuin aan de achterzijde van het schoolgebouw is goeddeels ontworteld bij de laatste werkzaamheden aan de uitbouwen, en zouden wij graag hersteld zien. De historische muur is in slechte staat en heeft dringend onderhoud nodig. Het is een beschermde muur. Een deel ervan is evenwel onlangs gesloopt bij werkzaamheden aan woningen in de Linschotenstraat, aan de linkerzijde van het schoolhek. Een ander deel is platvol gevoegd. Kortom: er wordt niet zorgvuldig omgegaan met ons schoolgebouw en schoolplein.

Nogmaals: het gaat ons om het welvaren van de school, we zijn enorm blij met het succes van het onderwijsprogramma en de populariteit die de school inmiddels geniet, en we kijken reikhalzend uit naar renovatie van en onderhoud aan het schoolgebouw, dat zo lang is verwaarloosd. Maar juist omdat het gebouw er nog zo gaaf origineel bijstaat is het van het grootste belang dat er professioneel en met liefde voor de bouwhistorie aan het pand wordt gewerkt. Dat kan prima met moderne middelen in onderhoud, renovatie en modernisering. Maar daarvoor is wel aandacht en deskundigheid noodzakelijk. En om die te waarborgen, zo blijkt uit genoemde voorbeelden, is het essentieel dat er gemeentelijk toezicht komt op, en aanwijzing bij de uitvoering van verdere werkzaamheden aan het gebouw, en detail.

Onze zorgen hierover zijn gebaseerd op ingewonnen deskundigheid: in onze commissie zitten onder andere een restauratie-architect, een installatieadviseur voor binnen-klimaattechnologie en een aannemer gespecialiseerd in onderhoud van historische panden. Zij adviseren om niet en met geen enkel ander belang dan liefde voor het schoolgebouw, waarin ook hun eigen kinderen les hebben.

Juist vanwege het belang van een professionele integrale aanpak hebben wij, met onze commissie, al in een heel vroeg stadium onze hulp aangeboden aan Spaarnesant en de heer Aalberts. Maar dit is andermaal door Spaarnesant in de wind geslagen: de wijkraad is niet eens actief geïnformeerd over de plannen van Spaarnesant nu. Beloftes worden niet gestand gedaan door de heer Aalberts.

Wij hopen van harte dat u kans ziet het aanzien en karakter van het schoolgebouw te redden. Daar is ook weer niet zoveel voor nodig, want de grote lijnen staan goed uit, en ook de aannemer die

Spaarnesant in de arm heeft genomen beschikt, voor zover wij kunnen beoordelen, in principe over de know-how en ervaring om het gebouw in oude luister te herstellen. Het gaat evenwel om de opdrachtverstrekking door Spaarnesant, en daarin kunnen uw eigen gemeentelijke experts en toezichthouders van essentiële directe betekenis zijn nu. Als u hen voortvarend weet te betrekken, dan zou uitstel of vertraging van de werkzaamheden (of een bouwstop) niet nodig moeten zijn.

Het is gemeentelijk eigendom, dat met gemeentelijk geld wordt opgeknapt: graag uw gemeentelijke aandacht, voor het te laat is.

In het vertrouwen uw spoedige antwoord te mogen verwachten verblijven wij,

Met een vriendelijke groet,

Wijkraad Rozenprieel, namens deze,

Maarten Pieter Schinkel

Voorzitter